پشکۆ نەجمەدین

ئەزمون و یاد

((بەشی شانزە))

بەهاری پێشوەخت!

لە ناخی "فێبریوەری"دا، گڕکانێک هەڵپژا!. گڕهاوێژی ئەو گڕکانە، شەختەستەمی چەندین ساڵان کەڵەکەبووی سەر پەڕ و باڵی رچیوی بۆ ئازادی هەڵفڕیوی کۆمەڵانی خەڵکی ئێرانی تواندەوە!. لەسەر سنووری بێئارامیدا، تەمی چاوەڕوانیی ئێمەی لە مەنگەنەدراو، لەژێر تیشکی خۆری ئەو بەهارە پێشوەختەدا، رەوییەوە.

ئێمەی: رۆحشەکەتی جەستەماندوو، بێهێزی بڕست لێبڕاوی مەزنەهیوای دڵقاییمی چاو لە سەرابی سەرکەوتن بڕیو، لەسەر باڵی پرژەگڕی ئەو گڕکانە، وەسەما کەوتین!.

لە بنکاچ و بنڕەمەنان، وەدەرکەوتین. لە زناران دابەزین و بە باڵای گردۆڵکاندا سەرکەوتین!. بۆ یەکەمجار، بە توولەڕێیەکی پێچاوپێچدا قەیتولەمان بەست و بۆ شارۆچکەیەک، ساڵێک بوو من خەونم پێوە دەدیت، وەڕێ کەوتین... نەوسود، کە تاجی سپیی هەورامانی بە شکۆییەوە لەسەرنابوو، تا پشتێنەی لە باخی هەناری هێشتا گوڵنەگرتوو، هەڵکێشا بوو، چاوەڕێمان بوو!.

مەیدانی نەوسود، جمەی دەهات!. خەڵکی شار، ئاپورەیان لێ داین، لە ئامێزیان گرتین. نەدیو و نەناسراو، ماچبارانیان کردین. ئەو سنوورە

بەزوڵم ڕۆنراوەی ساڵانێک بوو لێکی هەڵاوێردبووین، لە پەلکەزێڕینەی ئازادیدا سڕایەوە!... هێشتا پشوومان نەدابوو، مامۆستا سەرکەوت (تایەر عوسمان) وەسەر سەکۆیەک کەوت و کەوتە خوتبەدان!. قسە، بۆ کردن زۆر بوون. خوتبەخوێنی ئێمەش، ئەگەر چی خوێندەوار بوو، وەلێ هێند زمانپاراو و لێزان نەبوو. نوتقدەر، پاشی پیرۆزبایی سەرکەوتن و شیکردنەوەی مانای گەورەی ئەو رابوونە خوێناوییەی خەڵکی ئێران، قسەکانی بۆ روونکردنەوەی پلان و بەرنامە و ئامانجەکانی شۆڕشی نوێ و یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، گوازتنەوە!. ئەو، بەشێکی زۆری لێدواکانی بۆ ریسواکردن و هەڵتەکاندنی قیادەی موەقەت و بنەماڵەی بارزانی تەرخان کردن.

((بەخێر بێن سەر چاوی ئێمە!... ئێمە کورد بە یەک چاو سەیر دەکەین. ئێمە هەموو پێشمەرگەی کوردستان، وەکو پێشمەرگە دەبینین و چ جیاوازییەک لە نێوانتاندا ناکەین. ئێمە پێمان خۆش نییە و رێگا نادەین ئەو دووبەرەکی و شەڕی براکوژییەی نێوانتان ، لە نێو ئێمەدا دووبارە ببنەوە.. پێشمەرگە، هەر پێشمەرگەیە!...)). ئەمە پەرچەکرداری کەسێک بوو، بە ناوی "ئاغای جەلالی" کە لە بری کۆمیتەی شۆڕشی ئێران لە نەوسود، بەخێری هێناین!.

رۆژ و شەوێکمان لە نەوسود، لەنێو ئامێزی گەرم و واڵای خەلکدا، بەسەر برد. لەسەر خوانی رازاوەی ماڵانی نانبدە و دڵاوا، خۆشترین خواردنمان خوارد. بە جلی چڵکن و سەروڕیشی پڵکن و پڕ لە "ئەسپێ"وە، بۆ یەکەمجار، لە پاکترین و نەرمونۆڵترین پێخەفدا خەوتین!. پێم وانییە، شتاقمان ئەو شەوە خەونێکی دیتبێت!. ئاخر ئەو شتانەی شەوانی دیکە، لەبن ئەشکەوتان و بەزگی و برسی و هەڵگوشراومانەوە، خەونمان پێوە دەدیتن، ئەو رۆژە بوونە حەقیقەت!.

www.kurdistannet.org

له نهوسودی دابڕاوی سهرسنوورهوه، نهتدهتوانی وێنای ڕووداوهکانی شارگهلی گهورهی وهکو کرماشان و سنه و مههاباد بکهیت!. دیاره حاڵیبوون لهوهی له تاران و شاره زێدهگهورهکانی دیکهی ئێراندا، چ دهگوزهرا، کارێکی ئاسان نهبوو!. لهوێدا، جگه له بهیهکداهاتنی خهڵک و شهوق و خۆشییهکی بێئهندازه، شتێکی دیکه بۆ سهرنج تێهاوێژتن نهبوو!. چهند گهنجێکی خوێندکارمان دیتن که بڵاوکراوهی چریکه فیدایییهکانیان پێ بوو!. چریکهکان، ئهوێ دهمێ، بههێزترین ڕێکخراوی چهپی ئێرانی بوون که مێژوویهک له تێکۆشانیان دژ به ڕژێمی شا ههبوو!. لهو دهستپێک و گهرماوگهرمییهدا، ههواڵێک له حیزب و ڕێکخراوی کوردی نهبوو!. کۆمهڵهی زهحمهتکێشان، جارێ خۆی نهناساندبوو. حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانیش، تازه بنه و بارگهی له ههندهرانهوه، بۆ کوردستان دهگوازتنهوه. من، چاوم بۆ ئهو هاوڕێیانه دهگێڕا، که پێش سهرکهوتنی شۆڕش و لهژێر تاریکایی چهتری شهودا، خۆیان دهگهیانده کێڵهباخ و ئهشکهوتهکانی ئێمه!. مامۆستا جهلال، حهمهرهزا، هۆشمهن نۆتشهیی و براکهی، کێی دیکهش؟..نازانم!... هێند دهزانم ژمارهیان له پهنجهی دوودهست تێنهدهپهڕین!.

ڕۆژی دواتر، له شاری پاوه، ههندێکیانمان دیتنهوه، هاوڕێی دیکهشمان پهیداکردن. تێکۆشهرانێکی دیکهمان ناسین که ساڵانێکی زۆری پاشتریش، به هاوڕێ و هاوخهبات ماینهوه!.

نوێنهرانی شاری "پاوه" گهیشتن و بۆ سهردانی شار، بانگهێشتیان کردین!. کهژاوهی پێشمهرگه وهڕێ کهوت. بیست تا سی ئۆتۆمۆبێل، سهریان لهدوی یهک نا و به کهناری "سیروان"دا، بهرهو "دووئاوان" ئاژۆتن!. له پردی دووئاوان پهڕینهوه.. شهقامی قیرڕێژ، پشتوێنێکی ڕهشی تا چاو ههتهر کات درێژی له گهردنی گردۆڵکان و گهردهنهی

www.kurdistannet.org

کۆساران ئاڵاو بوو. که له گەردەنەی "کەلیان" سەرکەوتین، ئیدی تەنیا ئەو شیعرە فۆلکلۆرە دەیتوانی وەسفی جوانیی شار بکات:

سەراو چون هەوڵی مەسکەن چون پاوە
ئێژی بەهەشتە، وە ڕووی دنیاوە!.

ئەشراف و پیاوماقوڵان له دەرەوەی شار و خەڵگی گوندەکانی نزیک، لەسەرڕێگا، بۆ بەخێرهێنانمان چاوەڕێ بوون!.

ـ ((بژی کۆمەڵەی مارکسیی ـ لینینیی کوردستان!... با بژی!))...

ـ ((سەگباب!... باسی مارکس و لینین و ئەو شتانە مەکە... شۆڕشی ئیسلامە... ئیسلام!)).

ئەوە پێشمەرگەیەکی کۆمەڵە بوو که لە حاڵەتی شاگەشکەبووندا، دروشمی دەدا و "مامۆستا سەرکەوت"یش دەمکوتی دەکرد!.

کەمال شاکیر، له شاری پاوە نوتقی دا. ئاخاوتنەکانی ئەمیش، شتێکی لەوەکەی تایەر عوسمان زیاتر نەبوو، هێند نەبێ، ئەم بەلای "ق.م"دا ئاوڕی نەدایەوە و سەروپۆتەڵاکی نەکوتانەوە!.

کۆمیتەی شاری پاوە، بۆ قاوەڵتیی نیوەڕۆژ، بۆ میوانسەرای شاریان بردین و ژەمێکی شایانەیان پێ داین!. پاشتر لەگەڵ کۆمیتەی شار دانیشتین و هەندێک پلانی هاوکاریمان داڕژتن.

خەڵکی شار ((هەندێک خوێندەواری لێ دەرهاوی))، باسێکیان له مەسەلەی کورد و چارەنووسی کوردستان، له رێڕەوەی ئەو شۆڕشە مەزنەدا نەدەکرد. سەری زمان و بنی زمانی پیاوانی "کۆمیتەی ئینقیلابی شار" ، له باسی ئیمام و ئیسلام تژی بوو!. مامۆستا و خوێندەوارەکان، پێیان وابوو، که ئەندامانی "کۆمیتە"، هەمان ئەو ساواکییانەن که ساڵانێک هاوکاریی رژێمی شایان کردووە و ئێستا گێڕی بەرژەوەندییان گۆڕیوە. رووداوەکانی مانگەکانی داهاتوو، درووستیی ئەم بۆچوونەیان سەلماند. پاوە، تەنیا شارێکی کوردستانی رۆژهەڵات بوو که له هیچ سەردەم و هەلومەرجێکی رۆژانی

سەرهەڵدانی شۆڕش و تەقینەوەی ناکۆکییەکانی نێوان کورد و کۆماری ئیسلامی، بە هێزەکانی کورد رزگار نەکرا و بۆ رۆژێکیش دەسەڵاتی کوردی تێدا جێگیر نەبوو!.

((رژێمی شای ئێران، 12 تێکۆشەری کورد لە سێدارە دەدات!)). ئەمە هەواڵێک بوو، کە من پێش 13ساڵ لە رووخاندنی رژێمی شا، لە گۆڤاری "رزگاری"دا خوێندبوومەوە!. بەهمەنی حەمەڕەشیدبەگی لهۆن، کە ناوی لە نێو لیستەکەدا هاتبوو، بە درێژایی ئەو ساڵانە، لە یادەوەریمدا خەوتبوو!.

((بەهمەن بەگ، قارەمانێکی بێوێنە بوو!. ئەو دەیویست لە هەورامانەوە، دژ بە شا، شۆڕش بەرپا بکات!... داخەکەم، پێش یاخیبوون، دەستگیر کرا...)). کاک عەینەدینی براگەورەم، کە ئەوسات لێپرسراوێکی دیاری باڵی جەلالی بوو لە هەڵەبجە، وای دەگێڕایەوە!.

بەهمەن بەگی رەحمەتی، پوورزای ئێمە بوو. ئەو رووداوە، لە مێشکی ئێمەی مێردمنداڵدا، وێنەی جۆراوجۆری دەخولقاند وبەهمەن بەگ دەهات ببێتە نمونەی باڵای ئێمە!. ئێمە " شێخ عەبدوڵا، شێخ ئەمجەد و من" کە هەر سێمان ئامۆزا بووین و لە سەروبەندی 11ی ئازاری حەفتادا، حەڤدەساڵان بووین، بە خەیاڵ، پلانی شۆڕشمان بۆ کوردستانی ئێران دادەڕژت و خۆمان وەکو سێ سەرکردەی شۆڕشەکە وێنا دەکرد!...

ـ من بڕنەوێک و دەمانچەیەکم هەیە!. شێخ عەبدوڵا، وای دەگوت!.

ـ منیش دەمانچەیەکم هەیە و لە دیوەخانیش ئەنبارێک چەک دانراوە!. ئەمجەد بوو، بە بڕێک بەخۆنازینەوە!.

ـ کوردستانی ئێمە رزگار بووە و ئێستا نۆرەی کوردستانی ئێرانە!. منیش، کە دەمانچە و بڕنەوم نەبوون، قسەی زلم بۆ کردن، زۆر بوون!.

kurdistannet.org
www.kurdistannet.org

من، كه له گه‌ڵ چه‌ند پێشمه‌رگه له چاخانه‌یكدا دانیشتبووین، ئه‌و وێنانه له یاده‌وه‌ریمدا ده‌ژیانه‌وه و تێكه‌ڵ به واقیع ده‌بوونه‌وه!.
((ده‌بێ ماڵی به‌همه‌ن به‌گ له كوێدا بێت؟..ژن و دوو كوڕه‌كه‌ی ماون و لێره‌ن!... ده‌بێ ئێستا هیچ كه‌س له‌وان دڵخۆشتر نه‌بێت!)).
ماڵه‌كه‌یانم دیته‌وه. له ده‌رگام دا!. ده‌ركه‌یان كرده‌وه. سڵاوم كرد و خۆم پێ ناساندن.. ژنێكی خوێنسارد و كوڕێكی به مه‌زه‌نده ته‌مه‌ن بیستساڵه، به‌خێریان هێنام!.. چ خۆشییه‌كم له رووخساریاندا نه‌بینی!.. پرسیاری پووره فاتمه و خزمانیان كرد.. منیش هه‌واڵێكی ئه‌وتۆم لا نه‌بوو!.. وێنه‌یه‌كی گه‌وره‌ی به‌همه‌ن به‌گ، به به‌رگ و كڵاومشكیی كوردانه‌وه، سه‌رنجی راكێشام!.. هه‌مان وێنه بوو كه 13 ساڵ پێشتر، له گۆڤاری رزگاریدا دیتبووم!...
دوو رۆژان له پاوه ماینه‌وه. كه‌مال شاكیر و دوو كه‌سی دیكه ، بۆ په‌یوه‌ندگرتن له‌گه‌ڵ رێكخراوی چریكی فیدایی، سه‌فه‌ری كرماشانیان كرد. پاوه‌مان جێهێشت و رووماندا له گونده‌كانی جوانرۆ كرد. له ماوه‌ی دوو هه‌فته‌دا، گوندبه‌گوندمان به‌سه‌ر كردنه‌وه!. ئێمه، هێند تامه‌زرۆی نێو خه‌ڵك و ئاوه‌دانی بووین، به خۆمان با، ئه‌و گوند و شارۆچكانه‌مان به‌جێ نه‌ده‌هێشتن!. له كۆتایی فیبریوه‌ریدا، به‌ره‌و سنوور و بنكه‌كانی خۆمان گه‌ڕاینه‌وه!.
فیبریوه‌ریی 1979، بۆ شۆڕشی كوردستانی ئێراق، بوویه خاڵی وه‌رچه‌رخان و هێڵی جیاكه‌ره‌وه‌ی نێوان دوو قۆناغ.. قۆناغی ئێرانی شا و قۆناغی ئێرانێک، سه‌رڕێژ له هێز و توانای شۆڕش و گۆڕان!.. ئێرانێک، جارێ چاره‌نووسه سیاسییه‌كه‌ی، بۆ ئێمه و بۆ خۆشیان، نادیار بوو!.

درێژه‌ی ده‌بێت

www.kurdistannet.org

2004/3/24

کوردستان نێت
KURDISTAN NET
www.kurdistannet.org